

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

Полтава 2026

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

ЕКОНОМІКА СЬОГОДНІ: ПРОБЛЕМИ МОДЕЛЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ

МАТЕРІАЛИ

XV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 18-19 грудня 2025 року)

За загальною редакцією
д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози,
Г. В. Карнаухової

**Полтава
ПУЕТ
2026**

Організаційний комітет

Голова організаційного комітету – О. О. Нестуля, Лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений працівник освіти України, ректор Полтавського університету економіки і торгівлі», далі – ПУЕТ, д-р іст. наук, професор.

Співголова – Л. Г. Войнаш, член Президії Укркоопспілки, директор Департаменту освіти і науки, директор Навчально-методичного центру «Укоопосвіта», канд. екон. наук.

Заступники голови організаційного комітету:

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

М. Є. Рогоза, д-р екон. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії економічних наук України, академік Міжнародної академії біоенерго-технологій, науковий директор громадської спілки «Міжнародний центр досліджень соціально-економічних проблем модернізації та розвитку кооперації», професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Ж. А. Кононенко, канд. екон. наук, доцент, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ.

Члени організаційного комітету:

Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти;

В. І. Перебийніс, д-р екон. наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Г. В. Карнаухова, заступник завідувача кафедри, старший викладач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

В. В. Стеценко, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Л. М. Діденко, директор ЦЗОП ПУЕТ.

Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління :
Е45 матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора М. Є. Рогози, Г. В. Карнаухової (м. Полтава, 18–19 грудня 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2026. – 296 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-487-1

У матеріалах конференції розглядаються питання управління, моделювання, прогнозування соціально-економічних систем; цифрові трансформації, штучний інтелект в економіці, державному управлінні та місцевому самоврядуванні; сталий розвиток регіонів, громад, територій, суб'єктів господарювання; кооперація, мале та середнє підприємництво; промислова політика у частині підготовки кадрів.

УДК 330.4:338.24(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Полтавський університет
економіки і торгівлі, 2026

Придятько Е. М. Аналіз поведінкових тенденцій українських споживачів в умовах війни та економічної нестабільності.....	81
Семиволос М. І. Податкове навантаження: аналіз взаємозв'язків з показниками соціально-економічного розвитку	84
Сисоєв В. В. Моделювання управління логістичними процесами в умовах невизначеності.....	86
Сушарник Я. А. Інституційні дисбаланси у структурі виробництва продукції тваринництва в Україні.....	89
Флегантова А. Л., Перебийніс В. І. Гудвіл як індикатор інноваційної стратегії та чинник конкурентоспроможності компаній креативного сектору економіки.....	92
Харазішвілі Ю. М., Ляшенко В. І. Новітня технологія стратегування сталого розвитку у безпековому вимірі	97
Цвілий С. М., Мамотенко Д. Ю. Маркетинг туристичних дестинацій як інструмент повоєнної трансформації регіональної економіки України	100
Чаус І. В. Теоретичні аспекти формування економічного потенціалу територіальної громади.....	103
Чорна В. В. Методи оцінки ефективності маркетингових витрат	107
Шановалов В. О., Кабашина В. В. Пріоритети економічної політики фірми на сучасному етапі	110

В. О. Шаповалов, канд. екон. наук, доцент;

В. В. Кабашина, здобувач вищої освіти

Полтавський університет економіки і торгівлі

ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ФІРМИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується глибокими трансформаціями, зумовленими поєднанням технологічних, соціальних та інституційних змін. Зростає конкуренція не лише між окремими підприємствами, а й між економічними моделями, системами управління та інноваційними підходами. За таких умов фірма має не лише реагувати на зміни, а й проактивно формувати власні конкурентні переваги, що передбачає перегляд стратегічних орієнтирів, адаптацію бізнес-моделей і запровадження більш гнучких механізмів управління. Визначення ключових пріоритетів у цьому контексті стає фундаментальною умовою забезпечення стійкості та довгострокового розвитку компанії.

Одним із центральних пріоритетів сучасної фірми є інноваційний розвиток, що охоплює як продуктові, так і процесні інновації. Впровадження новітніх технологій, зокрема автоматизованих систем управління, роботизації виробництва, цифрових маркетингових платформ та інструментів штучного інтелекту, забезпечує підвищення операційної ефективності. Використання великих даних розширює можливості прогнозування попиту, оптимізації логістичних ланцюгів і формування персоналізованих пропозицій для споживачів. У результаті інноваційний розвиток постає не лише інструментом модернізації, а й основою формування довготривалих конкурентних переваг у цифрову епоху.

Другим ключовим пріоритетом економічної політики фірми виступає стратегічне управління ресурсами, насамперед людським капіталом, який у сучасних умовах розглядається як один із визначальних чинників конкурентоспроможності. До його ключових характеристик в інноваційній економіці належать здатність працівників адаптуватися до постійних змін науково-

технічного середовища, орієнтація на безперервне підвищення кваліфікації, готовність до перекваліфікації та продовження навчання. Важливою умовою ефективного розвитку персоналу є наявність дієвих механізмів стимулювання професійного зростання, заохочення креативності та підприємницької ініціативи, а також формування мотиваційних систем, спрямованих на активізацію інноваційної діяльності працівників [1]. Рационально вибудоване управління людськими ресурсами сприяє зниженню плинності кадрів, підвищенню продуктивності праці та зміцненню репутації роботодавця, перетворюючи інвестиції в персонал на стратегічну передумову сталого розвитку підприємства.

Вагомим пріоритетом діяльності фірм у сучасних умовах є орієнтація на сталий розвиток, що інтегрує екологічні, соціальні та економічні виміри господарювання. У межах цієї концепції екологічна відповідальність поступово трансформується з елементу корпоративної етики у фактор економічної конкурентоспроможності. Запровадження енергоефективних технологій, використання відновлюваних джерел енергії, розробка екологічно безпечних матеріалів і перехід до моделей циркулярної економіки дають змогу підприємствам знижувати ресурсні витрати, мінімізувати негативний вплив на довкілля та водночас формувати стійкі ринкові переваги [2, с. 239]. У такому розумінні орієнтація на сталий розвиток виступає не лише елементом репутаційної стратегії, а й важливим чинником довгострокової економічної результативності та стійкості фірми.

Ще одним важливим напрямом стратегічної діяльності є диверсифікація та розширення ринків, що дозволяє компаніям зменшити ризики та стабілізувати доходи. Підприємства активно шукають нові ніші, створюють альтернативні продукти, розширюють географію продажів і впроваджують багатоформатні бізнес-моделі. Диверсифікація може здійснюватися як горизонтально (випуск спорідненої продукції), так і вертикально (контроль над новими етапами виробничого ланцюга), відкриваючи доступ до нових груп споживачів, джерел ресурсів та інноваційних практик. Як зазначається в наукових дослідженнях, диверсифікація діяльності в умовах конкурентного середовища

виступає необхідним інструментом забезпечення стійкості підприємства та зниження рівня ризиків [3, с. 224].

Не менш важливим є формування клієнтоорієнтованої бізнес-моделі, заснованої на глибокому розумінні потреб споживачів і створенні доданої цінності для клієнта. Використання цифрових комунікацій, аналіз поведінкових даних і персоналізовані маркетингові стратегії дозволяють компаніям формувати індивідуальні пропозиції, підвищувати рівень лояльності та вибудовувати довготривалі взаємовідносини зі споживачами. Змінюється й структура взаємодії: підприємства дедалі активніше впроваджують омніканальні підходи, формуючи єдиний простір комунікації – від фізичних точок продажу до соціальних мереж і мобільних застосунків. Як слушно зазначає Ю. В. Чижова, у цифрову епоху конкурентоспроможність підприємства визначається здатністю адаптуватися до змін у споживчій поведінці, технологіях і форматах взаємодії, а омніканальні комунікації стають ключовим фактором формування та утримання конкурентних переваг [4, с. 337].

Отже, визначення та реалізація ключових пріоритетів – інноваційного розвитку, ефективного управління людським капіталом, дотримання принципів сталого розвитку, диверсифікації діяльності та формування клієнтоорієнтованої стратегії – становлять фундамент успішного функціонування сучасної фірми. У сукупності ці пріоритети забезпечують здатність підприємства адаптуватися до змін, мінімізувати ризики, підвищувати конкурентоспроможність і формувати стійкі позиції на ринку, визначаючи напрями стратегічного розвитку компаній у XXI столітті.

Список використаних джерел

1. Азарова А., Остапчук Я., Пугач В. Управління людським капіталом підприємства в умовах інноваційної економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-24>.
2. Мурзабулатова О., Сукнов О. Сучасні тенденції інноваційного розвитку підприємств в умовах економічної нестабільності. *Науковий вісник Полісся*. 2025 № 2 (29). С. 237–247. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2\(29\)-237-247](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2024-2(29)-237-247).

3. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в контексті диверсифікації діяльності. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2019. № 2–3 (70–71). С. 219–226.
4. Чижова Ю. В. Омніканальні комунікації як інструмент підвищення конкурентоспроможності. *Економічний простір*. 2025. № 204. <https://doi.org/10.30838/EP.204.334-340>.

В. О. Шаповалов, канд. екон. наук, доцент;

Ю. Ю. Луценко, здобувач вищої освіти

Полтавський університет економіки і торгівлі

КОМПРОМІСИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ФІРМИ В УМОВАХ КОНКУРЕНЦІЇ

У сучасних умовах конкурентного ринку економічна політика фірми формується під впливом багатofакторного середовища, що примушує її постійно здійснювати раціональний вибір між взаємовиключними економічними пріоритетами. Компроміс у цьому контексті виступає не ознакою слабкості управління, а об'єктивним наслідком обмеженості ресурсів, високої швидкості змін та необхідності оптимізації результатів у ситуації, де одночасна максимізація усіх параметрів неможлива. Конкуренція робить цей вибір особливо гострим, адже кожне стратегічне рішення фірми одразу порівнюється з рішеннями конкурентів, що змінює рівновагу на ринку та впливає на можливості довгострокового розвитку.

У сучасних дослідженнях виділяють три основні підходи до розуміння конкуренції. Поведінковий підхід акцентує на взаємодії учасників ринку, їхніх стратегіях та діях у конкурентній боротьбі за обмежені ресурси та підтримку споживачів. Структурний підхід розглядає конкуренцію через призму ринкової структури, оцінюючи кількість учасників, розподіл ринкових часток, характеристики продукту та необхідність регулювання, що дозволяє формувати ефективні стратегії управління конкурентоспроможністю. Функціональний підхід підкреслює роль конкуренції як стимулу для інновацій і прогресу, де нові ідеї та технології витісняють менш ефективних учасників, сприяючи підвищенню продуктивності та розвитку ринку [1, с. 76–77].